

הלכות שבת סימן שצח

מהלכות שבת והרא"ש (הטור): ה' ח'ל (א) (יט) בית-דינה שהוא יוצא מהעיר³⁸⁹, אם היה בינו ובין העיר שבועים אמה ושני שלישים³⁹⁰, שהוא צלע בית-סאתים המרבעות, או פחות מזה, הרי זה מצטרף לעיר ונחשב ממנה³⁹¹, וכשמוֹדֵדִין לה אלפים אמה לכל רוח, מוֹדֵדִין (כ) חוץ מבית-דינה זה: הגה ויש אומרים שאין מתחילין למדוד מיד מן הבית, אלא מותחין חוט על-פני רחב העיר נגד הבית ומרחיקין משם שבועים אמה ושירים ומתחילין³⁹², (כא) וכן בכל מקום שמוֹדֵדִין (טור), (כב) *וכן נראה לי להקל: ו' ט"ה בית קרוב לעיר בשבועים אמה ובית שני קרוב לבית הראשון בשבועים אמה³⁹³ ובית שלישי קרוב לשני שבועים אמה וכן עד מהלך פמה ימים, הרי הכל (כג) בעיר אחת, וכשמוֹדֵדִין מוֹדֵדִין (כד) מחוץ לבית האחרון, והוא שיהיה בית-דינה זה (ד) *ארבע אמות על ארבע אמות או יותר. וכן בית-הכנסת שיש בו בית-דינה (כה) לתזנים, ובית עבודת-אלילים שיש בו בית-דינה (כו) לכהנייהם, (כז) *והאצרות שיש בהם בית-דינה, והגָּשֶׁר והגָּבֶר (כח) שיש בהם בית-דינה, (כט) ושלש מחיצות שאין עליהם תקרה ויש בהם ארבע אמות על ארבע אמות, והבית (ל) הפנוי בים, (לא) כושתי מחיצות שיש עליהם *תקרה (לב) ומצויקה, (ס) [ט] (לג) לומערה *שיש בנן על פיה ויש בה בית-דינה, כל אלו מצטרפין עמה

ח משנה שם ופירוש רש"י שם ובגמרא היה ט וביבם פסקו כח מהלכות שבת מצדא דגמרא אהי לבי תשקא דרובאל שם כ"א י בריתא שם ג"ה כ פקדא שם ולא נקשטא ופסקי ומכ"ם נקטו כח לקלא ל שם בגמרא דרבי תנא וגמרא שם

באר היטב

(א) בית-דינה. אע"פ שאין דרין בה: (ז) ארבע. ואם אין בה רחב ד' אמות אע"פ שארקה פסה לא מקרי בית, עין סימן שמה: (ס) ומערה. הפרגון שעושין שומרי הגנות ושומרי העיר אין ואזן צריפים עשויין רק בשביל בן ולא לשמר שדות או פרות, לא כלום הוא, וזה פשוט

משנה ברורה

מראש זה לראש אחר אף שהוא יותר מארבע אלפים, אכל לא ליושביו בגג הקשת למעלה שימדדו מן היתר: (ט) אכל האחרונים חולקין עליו ונדעתם דמהני גם ליושבין בגג הקשת שימדדו מן היתר התחום-שבת. ודע, דלכלי עלמא מתרים בעלי הקשת לילף אלפים אמה במתיהם ולמעלה (ט) בכל ענין: ה' (יט) בית-דינה. אף-על-פי שאין דרין בה³⁹⁴ [אחרונים]: (כ) חוץ מבית-דינה זה. פרוש, שמותחין חוט על כל פני רחב העיר כנגד בית-דינה זו כדי שיהא התחום שנה בכל מקום, וכדאיתא לעיל בריש סעיף ד, ומשם ולהלן מוֹדֵדִין התחום: (כא) *וכן בכל מקום שמוֹדֵדִין. פרוש, כשאין שם בית-דינה בתוך שבועים אמה, נותנין גם-כן שבועים אמה ושירים לעיר³⁹⁴ ואחר-כך מוֹדֵדִין התחום. ולדעה ראשונה אין נותנין שבועים אמה ושירים לעיר אחת כלל, ומוֹדֵדִין האלפים מחומתה, ורק בשתי עירות סמוכות נותנין ביניהן קרפיות, כמבאר בסעיף ז: (כב) *וכן נראה לי להקל. עין בבאר הלכה מה שכתבנו בזה: ו' (כג) בעיר אחת. שפתיה ספנין³⁹⁵: (כד) *מחוץ לבית האחרון, אולי לטעמה בסעיף ה. ולרמ"א שם, נותנין בתחלה בסוף בית האחרון שבועים אמה ושירים ואחר-כך מוֹדֵדִין התחום. ולמעשה, העקר (י) בזה כדעת המחבר, כמו שכתבנו בבאר הלכה: (כה) לתזנים. דסתם בית-הכנסת (יג) לאו לדינה עביר³⁹⁶: (כו) לכהנייהם. דלענין העצרות לעבור לא בעינן דקא דירת ישראל: (כז) והאצרות. לתבואה ולזין ולשמן, (יז) ולאו לדינה מקרי, הלכך בעינן שיהיה בהן בית-דינה לשומרים⁴⁰⁰. וכל הנך בית-דינה בעינן שיהיה בהן ארבע אמות על ארבע אמות [תוספות]: (כח) שיש בהם בית-דינה. לשומר הגָּשֶׁר [לטל מהם [כט] ובית-הקברות: (כט) ושלש מחיצות

שערי תשובה

[ס] ומערה. עכ"ט. וקח בגמל מרובה וברגין א"צ להיות ד' אמות על ד"א, קמ"ש בטקה ג' ג' וע"ש ברש"י דמשמע וברגין בית שהיא רק ללית לילה ולאדם אחד וצויה לדינה צנאי א"צ ד"א, ו"מ צרף שהיא צעור באמת לעוד שדות או פרות, וכן מוכח בסנה גמא דבית שאן בו ד"א, דאם איתא דמהני בסתם קשה, דהא בית אף בלא ד' אמות למה לה ליה ברגין: ולכן מי שרוצה לעשות צריפין בכל ע' אמה להרחיב התחום

באר הלכה

* וכן נראה לי להקל. שיטת זו היא דעת ר"מ מרטנבורג, והעיקרהו להלכה הרא"ש והמרדכי, וכן דעת הרשב"א בעבודת-הקדוש, דאפילו לעיר אחת נותנין קרפיה, ודעת המחבר היא דעת הרמב"ם, וכן מצאתי גם בסמ"ג וכן הסכים הרשב"א אחריו וכן דעת הנ"ע"ב. ולמעשה הנהוג להקל כדעת המקליו בנדיא אין למחות בידו, ובפטר שהרמ"א מקל בדבר, אולם מה שהעתיק הרמ"א את דעת הטור להקל בשנמצא בית בתוך השבועים אמה ושירים שנותרין לו משם עוד שבועים אמה, צריך עיון בדבר, דדעת הרמב"ם, והעתיקו הרשב"א אחריו שגלי שום חולק וכן סתם בעבודת-הקדוש, וכן פתח גם-כן הרשב"א, דאף לדעת הסוכרין דנותנין קרפיה לעיר אחת³⁹⁸, הוא רק בשאין שם בית בתוך השבועים אמה, אכל כשיש עבוד לעיר מחמת בית שנמצא שם, שוב אין נותנין קרפיה ומשלימין רק עד שבועים אמה ושירים מחומת העיר, ובנדיא יש לחש לזכריהם, כיון דלדעה הראשונה הלא כתיב לה דאין נותנין כלל קרפיה לעיר אחרת³⁹⁶. ועין בבאר הגמ"א שמצד לעקר כדעה הראשונה, ובנדיא יש לחש לזכריהם על-גל-פניהם באפן זה: * ארבע אמות על ארבע אמות. עין בבגמרא אברהם שקמת דאם אין בה רחב ארבע אמות, אף-על-פי שארבה פנה לא מקרי בית. ולא העפתהו, ויה החזירום השינוי עליה⁴⁰¹ ודעתם דבכר זה מילי בפלגתא המוכא בירנה: ויה סימן רפו סעיף יג ובש"ד שם לענין מיתה, עין שם: * והאצרות. והוא הדיו אורות סוסים שיש בהן בית-דינה [גמרא]: * תקרה ומצויקה. הגמ"א פתח בלא גרסין זה 'מצויקה', כי בגמרא ליתא וכן בפוסקים, עין שם. ואני בענין מצאתי זה הלשון בסמ"ג ובעבודת-הקדוש: * שיש בנן על פיה. בגמרא פריך: ותפוח לה מיום בנן? ומשני, לא צריכא אלא להשלים, פרוש, הבנן והמערה מצטרפין לארבע אמות נרש"י. וכתבו התוספות: והוא שיהא רב הארבע-אמות מן הבנן, אי נמי, קמשמע לן שמתחילין למדוד מסוף המערה, ואיני שיש בפנן לבד ארבע אמות, עד כאן לשון התוספות. והעתיקו מהגמ"א אברהם. והריש"א הוסיף עוד, דאפילו הבנן היה עומד חוץ להשבועים אמה ושירים והמערה בתוך השעור הזה, גם-כן מהני כאילו היה הבית ומערה דבר אחד. והנה, אף בדגמרא לא נזכר ענין השלמה

וכו'. שנהיה שם בית-דינה מתחלה ונהרס⁴⁰¹, (יג) והוא הדין בכל הני דקחשיב מקדם, אם נהרס ונשארו צדין שלש מחיצות ובלא תקרה או שתיים עם תקרה, וכדלקמיה: (ל) הפנוי בים. שעשוי (יד) לפנות בו פלים שבספינה, לכה נחשב בית-דינה, וגם זה מקרי (טו) שיש בה ארבע אמות על ארבע אמות ועומדת בתוך שבועים אמה ושירים לעיר: (לא) ושתי מחיצות וכו'. איני גם-כן שנהיה בית-דינה מתחלה ונהרס: (לב) ומצויקה. טעות סופר, וליקא בגמרא ופוסקים (הגר"א): (לג) ומערה שיש וכו'. דאי לא הכי אין מערה נחשבת לבית-הציון

שער הציון

(ט) נתיב-חיים ואבן-עזר ומאמר-מרדכי ובמחצית-השקל, וכן משמע מהגמ"א בסעיף ח, עין שם: (ט) היגו, בין שהיה ד' אלפים בין ראשי הקשת וגם יתר מאלפים בין הקשת והנתיב, בין שלא היה ד' אלפים בין ראשי הקשת ולא היה יתר מאלפים בין הקשת והנתיב, וכמו שמוכח בעבודת-הקדוש: (י) היגו אפילו אם נקל שם כדעת הרמ"א דנותנין קרפיה לעיר אחת: (יא) רש"י: (יב) רש"י: (יג) לבוש, וכן מוכח בגמרא, עין שם: (יד) גמרא: (טו) בית-חיים:

הלכות שפת סימן שצח

ביאורים ומוספים

לעיר, וכל שכן שמקום שנחשב כמקוף לדירה לענין היתר טלטול בתוכו, ודאי יצטרף לעיר להתעבר עמה.

ובמסקנת דבריו כתב, שכל מקום שחייב במזוזה נחשב בית דירה, ואף ארוות סוסים ומקומות שאין בהם דיויר אדם, כיון שמשמשים את האדם לכניסה ויציאה הרי הם בית דירה. [והכלל לגבי חיוב מזוזה, כתב הדרישה (יוד סי' רפו אות ב) שכל מקום המשמש את האדם שנכנס ויוצא בו חייב במזוזה, מלבד מקום קדוש או להבדיל מקום טינופת שאינם ראויים לדירה]. ואף שבברייתא שנינו שאין לצרף ארוות סוסים אלא אם כן יש בהן בית דירה, אין נוקטים להלכה כברייתא זו.

אכן בדברי הביה"ל (סי' ד"ה והאוצרות) מבואר, שנוקטים להלכה שארוות סוסים בלא בית דירה אינן מצטרפות. וכן כתב החזו"א (או"ח סי' קי ס"ק כ ד"ה ובח"ס), שדוקא בורגנין מצטרפים לעיבור העיר כיון שאוכלים בהם, אבל ארוות סוסים וכל מקום שאין אוכלים וישנים בו אינם מצטרפים לעיבור העיר, אף שנחשבים כמקוף לדירה לענין טלטול כיון שבני אדם מצויים שם, וביאר, שכלל הדבר הוא שרק מקום שמשמש למקום לינה או אכילה בקביעות נחשב בית לעבר את העיר, אבל שאר שימושים אינם מחשיבים בית לבית דירה לענין עיבור העיר.

ומטעם זה כתב, שבית חרושת אינו מתעבר עם העיר. הוסיף, שגם אם הפועלים אוכלים שם ארוחת צהרים, מסתבר שלא נעשה על ידי זה בית דירה, כיון שיעוד המקום הוא לעבודה, ומה שהם אוכלים שם הוא לצורך העבודה, ואין זה נחשב בית המשמש למקום אכילה. ולשיתו, עיר שיש בסופה איזור תעשייה, יש למדוד את תחומה מסוף בתי המגורים, ואיזור התעשייה נחשב כמחוץ לעיר. ודעת הגר"ש אלישיב (המובא בספר מחנה ישראל עמ' סח-סט) שמקומות עבודה או בית ספר שאוכלים שם בקביעות פעם אחת ביום הריהם מתעברים עם העיר, וכן כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"א סי' נט).

[משנ"ב ס"ק כא]

נותנין גס' כן שְׁעֵים אָמָה וְשִׁירִים לְעִיר.⁽³⁴⁾

ולענין המקום שממנו מודדים שיעור זה, כתב המאירי (עירובין נו, א) בשם הראב"ד, שמודדים מבתי העיר ולא לפי ריבוע העיר [כלומר שאין נותנים קרפף לריבוע העיר]. וכתב בקונטרס ריבוע העיר (על פי הביה"ל ד"ה וכן, והחזו"א שהובא בהערה על הביה"ל שם), שנמצא לפי זה שאף שמרבעין את העיר, עדיין אין שיעור התחום שיה בכל מקום, שהרי שיעור השבעים אמה הוא מהבתי עצמם. וכן הכריע בספר חידושים וביאורים (סי' ו ס"ק ח), ונסתייע מדברי המאירי. [הוסיף, שלמשך הטור שהוא מקור דברי הרמ"א לא משמע כן].

אמנם בחידושי המאירי לא הביא דין זה אלא לענין שתי עיירות הפגשות בצידי העיר כנגד זוית הרבוע. שבוה אין להוסיף קרפף לריבוע לחבר העיירות, אבל לענין תוספת קרפף לעיר יחידית לפי רימי יתכן לומר שכיון שמאריכים את העיר כנגד גבנות העיגול ממילא מישרים העיר בריבוע השוה כנגדו כמו שמרבעים כנגד הפגום היוצא, וכמו שכתב החזו"א (או"ח סי' קי ס"ק ד).

[ביה"ל ד"ה וכן נראה]

דאף לדעת הסוכרין גנותין קרפף לעיר אַתְתָּה.⁽³⁵⁾

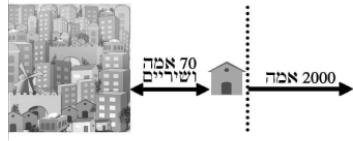
35) והחזו"א כתב (או"ח סי' קי ס"ק ט), שאין מחלוקת בין הראשונים אם נותנים עיבור מבית שרחוק שבעים אמה, אלא שהרמ"א דיבר דוקא בבית שיש בו דיוירן ממש, ובית כזה הריהו כאחד מבתי העיר ולכן נותנים לו שבעים אמה נוספות. ואילו הראשונים שכתבו שאם

המשך במילואים עמוד 39

[שו"ע ס"ה]

כל בית דירה שְׁהוּא יוֹצֵא מִקְּעָרָא.⁽²⁹⁾

29) כזה

[שו"ע שם]

אם הָיָה בֵּינוּ וּבֵין הָעִיר שְׁעֵים אָמָה וְשִׁנֵּי שְׁלִישִׁים.⁽³⁰⁾

30) וכשהבית הוא במרחק שבעים אמה וב' שלישים בצמצום מהעיר ואינו מובלע בהם, כתב הערוך לנר (סוכה ג, ב) שנחלקו הראשונים בדבר, ששיטת הרמב"ם (פכ"ח מהל' שבת ה"א) שגם באופן זה מצטרף הבית עם העיר, וכדעה זו משמע מלשון השו"ע כאן. ודעת הריטב"א (סוכה שם ועירובין נו, א) וכן משמעות דברי רש"י ותוס' בשם ר"ת (סוכה שם ד"ה ואין עושין), שדוקא אם הבית מובלע תוך שבעים אמה אלו מצטרף הוא אל העיר, אבל אם אינו מובלע בהן אינו מצטרף.

אמנם החזו"א (או"ח סי' קי ס"ק ב) כתב בדעת הריטב"א, שיש לחלק בין צירוף שתי עיירות שבוה אפילו אם יש ביניהן שיעור קרפף שלם הריהן מצטרפות, וכן לענין בית שמעבר את העיר די שהיה בינו לעיר שבעים אמה בצמצום, אבל לענין צירוף בתים זה לזה להיעשות עיר, צריך שהיה דוקא מובלעים בתוך הקרפף. [ובדעת התוס' כתב החזו"א שאין חילוק בדבר זה, אכן להלכה כתב בשו"ת הלכות (ס"א) שיש לחלק בזה].

[שו"ע שם]

הָרֵי זֶה מְצַרְף לְעִיר וְנֶחֱשֵׁב מִקְּעָרָא.⁽³¹⁾

31) ולענין שאר דיני התורה אם נחשב עיבור העיר כחלק ממנה, הביא הריטב"א (עירובין נו, א) מהמשנה בנדרים (נו, ב) שגם בנדרים נאמר דין עיבור העיר כעיר. עד מצינו לענין דין 'סמוך לכרך' גבי קביעת יום הפורים, שיש אומרים שדוקא תוך עיבור העיר נחשב 'סמוך', ויש אומרים שבכל תחום העיר נחשב 'סמוך', וראה בשע"צ לקמן (סי' תרפח ס"ק ז) מה שכתב בזה. וכן לענין תקנות ומנהגי העיר, כתב בשע"צ לקמן (סי' תקעד ס"ק ה) שנהגים הם בכל תחומה. וראה עוד בשו"ת אור שמח (ח"ב סי' י) שהאריך בגדרי תחום ועיבור העיר לשאר דיני התורה.

[ומ"א שם]

מִתְחִין חוּט עַל-פְּנֵי רֹחַב הָעִיר נֶגְדַּת הַבַּיִת וּמְקַחֲקִין מִשֵּׁם שְׁעֵים אָמָה וְשִׁירִים וּמְתַחֲלִין.⁽³²⁾

32) כזה

[משנ"ב ס"ק יט]

אף-על-פי שאין דָּרִין בָּהּ.⁽³³⁾

33) וגדר בית דירה לענין להצטרף עם העיר, כתב בשו"ת חתם סופר (או"ח סי' צה) שיש ללמוד קל וחומר מבורגנין [צריפים] העשויים לשומרי השדות] שאינם נחשבים מקפים לדירה להחיר לטלטל בהם כששטחם גדול מבית נחתיים, ומאידך מצטרפים הם

מילואים הלכות שפת סימן שצח המשך מעמוד 528

כאילו היה אורכו ד' אמות כדין עיר שבתוך התחום, שנחשבת כולה כד' אמות ומגדילה את התחום. והוסף, שכל זה דוקא אם לא היתה העיר מוקפת מחיצות שמתירות לטלטל בה, אבל אם היתה מוקפת מחיצות ודאי שמצטרף הקרפף עמה, כדין שבת ברשות היחיד שדון הכל כד' אמות.

ולענין חצרות הבתים, כתב השע"ת (ס"ק ז) בשם שרית נודע ביהודה שמוודין מן החצרות. מאידך, דעת החזו"א (שם ס"ק כ) שאינם מצטרפים עם העיר, ומודדין את התחום מקצה הבתים, וראה שם שהביא שיש אחרונים שחולקים על כך.

[משנ"ב ס"ק חא]

דקתם בית הפנקס לאו לדירה עבדי³⁹.

39) ולענין בית המדרש, כתב הערוך השלחן (סי"ד) שנחשב בית דירה, כיון שהלומדים בו אוכלים וישנים בו.

[משנ"ב ס"ק חב]

פעינן שיהיה פקן בית דירה לשומרים⁴⁰.

40) וצריך שהשומר ידור בה ביום ובלילה, כמבואר בביה"ל לעיל (סי' שנח ס"א ד"ה לדירה). ואם המשמרות מתחלפות וכל שומר יושב מספר שעות ואינו דר שם יומם ולילה, נראה מדברי הבי"ח (סי' שנח) והתוספת שבת שם (ס"ק א) שנחשב מוקף לדירה, שהוכיחו שגם מקום שעומד לשמירת שדה נחשב לדירה אם דרים בו ביום ובלילה, מדברי התוס' (עירובין כג, א ד"ה שהוא) שכתבו בתירוצם השני שהר הבית נחשב מוקף לדירה כיון ששומרים שם כל הלילה, והרי בבית המקדש היו השומרים מתחלפים [כמבואר במשנה למלך פ"ח מהל' בית הבחירה ה"ז]. ומוכח שגם באופן זה נחשב מוקף לדירה, כיון שסוף סוף המקום מיועד לדיורים גם בלילה.

[משנ"ב ס"ק חג]

שקהיה פם בית דירה מתחלה ונהרס⁴¹.

41) ובטעם הדבר כתב החזו"א (או"ח סי' קי ס"ק כג), שלא הקלו בעיבור העיר יותר מהעיר עצמה, וכמו שבעיר עצמה אין נחשב בית אלא אם כן נעשה מתחילה לדור בו, הוא הדין לענין עיבור, אלא שאם אכן נעשה מתחילה לדור בו, אף שחרב ואינו ראוי עתה לדור בו, מ"מ מצטרף הוא עם העיר. והעיר על דברי הדגול מרבבה (על מג"א ס"ק ח), שכתב שבורגנין הפחותים מד' אמות על ד' אמות שנעשו לצורך היתר הליכה בשבת, אינם מועילים להגדיל את מידת התחום כיון שלא נעשו לדור בהם, שהרי אף אם היו רחבים יותר מד' אמות על ד' אמות אינם מצטרפים לעיר, כיון שלא נעשו מתחילה על מנת לדור בהם אלא רק להתיר את התחום.

[ביה"ל ד"ה ארבע]

ללא הפסקתו, פי האחרונים השיגו עליו⁴².

42) והחזו"א (או"ח סי' קי ס"ק כח ד"ה כ' המ"א) כתב שהלכה כדברי המ"א, כיון שכבר הכריע כן הט"ז (סי' תרל"ד ס"ק ב) בראיות מכריעות, והלכה כבתראי במקום שראיותיהם מכריעות.

יש כבר בית שהתעבר עם העיר שוב אין נותנים קרפף נוסף, דיברו בבית שנעשה מתחילתו לדירה ובעת אינו ראוי לדירה, שאינו נחשב כאחד מבתי העיר אלא כעיבור לעיר, ובאופן זה כתב הריטב"א שאין נותנים עיבור אחר עיבור.

והוכיח החזו"א כדבריו, שהרי גם עיר שאינה מוקפת חומה נחשבת עיר אחת כל שאין בין בית לבית יותר משבעים אמה ושיריים, ונמצא שכל בית סמוך לבתי העיר בתוך שיעור שבעים אמה ושיריים היהוה כאחד מבתי העיר ונותנים לו קרפף, שהרי לא נאמרה הלכה באיזו צורה תהיה העיר.

ולענין בית כנסת שדר בו החוק, כתב החזו"א (שם) שיש להסתפק האם דיור מעין זה מחשיב את בית הכנסת כאחד מבתי העיר ונותנים לו קרפף, או שאינו נחשב כאחד מבתי העיר ומצטרף לעיר רק מדין עיבור, ולכן אין נותנים לו קרפף. ונהג"ר קופשיץ (מכתבים) העיר, שנראה שהחזו"א חזר בו מספק זה, שהרי להלן שם (ס"ק כח) נקט שלבית האצרות שהשומר דר בו אין נותנים קרפף. והג"ח גניבסקי השיג על זה, שאין כוונתו שם להכריע שכך הדין, וכונתו רק שאם נאמר שכן הדין בבית הכנסת שאין נותנים לו קרפף, הוא הדין גם בבית האצרות.

[ביה"ל שם]

דאין נותנין גלל קרפף לעיר אמת³⁶.

36) ולענין קרפף שבין שתי עירות, שבוה גם לדעה הראשונה נותנים לכל עיר שיעור קרפף (שבעים אמה), כתב הריטב"א (עירובין נו, ב וסוכה ג, ב) שאין נותנים לעיר קרפף נוסף אחרי הבית המתעבר עמה. והחזו"א ביאר (או"ח סי' קי ס"ק ט) בדעת הריטב"א, שאם הוא בית שדרים בו היהוה כחלק מן העיר, והקרפף שנותנים לעיר הוא ממנו ואילך, ואם הוא בית שראוי לדירה ואין דרים בו, אין מונים ממנו, אלא הוא בכלל עיבור העיר.

[שו"ע ס"ו]

היה בית קרוב לעיר בשבעים אמה וכת שני קרוב לבית הראשון בשבעים אמה³⁷.

37) כזה

[משנ"ב ס"ק כג]

שפתיה מפצין³⁸.

38) וכתב החזו"א (או"ח סי' קי ס"ק כא), שכל זה הוא דוקא אם הבתים משמשים לאכילה ולגנה, אבל קרפף גם אם הוקף לדירה אינו מצטרף עם העיר, ולכן אם היה קרפף יוצא מהעיר אין מודדים אלא מהעיר, ואם היה אורכו של הקרפף אלפיים אמה אין היתר ללכת את כולו. אכן אם היה מובלע הקרפף בתוך האלפיים, נדון כולו

הלכות שפת סימן שצח המשך מעמוד רסה

51) וכתב החזו"א (או"ח סי' קי ס"ק יט) שלכל בית צריך שאצל הפתח תהיה חצר שרוחבה ד' אמות על ד' אמות, ולכן בבית קומות אין היירות שמעל קומת הקרקע נחשבות כל אחת כבית בפני עצמו, שהרי אין לבתים העליונים חצר אצל פתחם. [נראה עוד מה שכתבנו לעיל ס"ק לג, שלדעת החזו"א אין העליות מצטרפות כלל לעיבור].

ביניהן שיעור קציו אמה יכולות הן להתחבר, כתב החזו"א (או"ח סי' קי ס"ק כה) שלא שמענו שאפשר לחבר את הערים כשיש ביניהן יותר משיעור קמ"א אמה.

[משנ"ב שם]

ואם היו שלשה חצרות ובכל חצר שני בתים, אז מקרי עיר⁵¹.